

International Journal of Languages' Education and Teaching
Volume 6, Issue 2, June 2018, p. 121-137

Received	Reviewed	Published	Doi Number
01.06.2018	16.06.2018	30.06.2018	10.18298/ijlet.3020

**Cultural Elements in Teaching Turkish to Foreigners Course Books:
A Sample of Yedi İklim**

Fatih YILMAZ¹ & Esmâ ÇETİNKAYA²

ABSTRACT

This study has been prepared for the purpose of providing a contribution to the field and to shed light on studies to be conducted in teaching Turkish as a foreign language. In this study, the cultural elements in the texts in the Yedi İklim Series A1, A2, B1, B2, C1 and C2 course books published by the Yunus Emre Institute in 2015 have been examined. The purpose of this study is to examine the texts in Yedi İklim Series in terms of cultural elements, subject area, visuality and text type. Subject area, visuality and text type criteria were investigated with taking into consideration, Haley and Austin (2004, s. 93), Byram and Risager (1999, s. 93), Guariento and Morley (2001:347) and the teaching of the cultural elements mentioned in the Common European Framework of Reference for languages. The cultural elements in the course books have been determined in which way it reflects the Turkish culture we refer to as the target culture whether there are elements from the universal culture. Also when the subject field was examined, it is observed that whether the subjects are selected from the Basic Life Experience Field, the name of the unit matter and whether the texts the Turkish Culture the target culture or belong to universal culture. Images in the texts have been examined with the aspect of whether they belong to target culture or universal culture and whether it is a visual photograph, a picture or a cartoon. In terms of type of texts, texts are examined whether the texts are authentic or adapted for the book, if it is authentic what the type of the texts is.

Keywords: Teaching Turkish as a Foreign Language, Yedi İklim Series Course Books, Cultural Transmission, Turkish Culture

Yabancılar Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültürel Unsurlar: Yedi İklim Türkçe Örneği

ÖZET

Bu çalışma yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yapılacak çalışmalara ışık tutmak ve alana katkı sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Bu çalışmada Yunus Emre Enstitüsünün 2015 yılında yayınladığı Yedi İklim Serisi A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarında yer alan metinlerdeki kültür unsurları incelenmiştir. Bu çalışmada Yunus Emre Enstitüsünün hazırladığı Yedi İklim serisi ders kitaplarında yer alan metinlerdeki kültürel unsurlar; konu alanı, görsellik ve metin türü açısından incelenmiştir. Konu alanı, görsellik ve metin türü kriterleri Haley ve Austin (2004: 93), Byram ve Risager (1999: s. 93), Guariento ve Morley (2001: s. 347) ve Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metninde (ADOÇ) belirtilen kültürel unsurların öğretimi dikkate alınarak incelenmiştir. Ders kitaplarındaki kültürel unsurların, hedef kültür dediğimiz Türk kültürünü ne orada yansıttığı, evrensel kültürden de unsurların olup olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca konu alanı incelenirken, konuların temel yaşam deneyim alanından seçilip seçilmediği, metinde işlenen konu adının ne olduğu ve metinlerin hedef kültür olan Türk kültürüne mi ait yoksa evrensel kültüre mi ait olduğu incelenmiştir. Metinlerdeki görsellerin ise hedef kültüre mi yoksa evrensel kültüre mi ait olduğuna ve görselin fotoğraf mı, resim mi yoksa karikatür mü olduğuna bakılarak incelenmiştir. Metin türü açısından ise, metinlerin özgün bir metin mi, yoksa ders kitabı için yazılmış kurma bir metin mi olduğuna özgün metin ise özgün metnin türünün ne olduğu detaylı olarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, Yedi İklim Türkçe Serisi Ders Kitapları, Kültür Aktarımı, Türk Kültürü

¹ Doç. Dr., Gaziosmanpaşa Üniversitesi, fatih.yilmaz@gop.edu.tr

² Öğretmen, MEB, cetinkaya_esma89@hotmail.com

1. Giriş

Yabancı dil öğretimi son zamanlarda tüm dünyada önem kazanmıştır. Tapan'a göre (2006, s. 313) yabancı dil bilmek uluslararası arenaya çıkmak için bir anahtar niteliği taşımaktadır ve son yıllarda ülkemiz insanı yabancı dil bilmenin önemini gün geçtikçe daha çok anlamaktadır ve bununla ilgili olarak toplumca bir uzlaşma içindedirler. Tseng (2002, s. 11) kültürün yabancı dil öğretiminde önemle üzerinde durulması gereken bir konu olduğunun altını çizer. Bu görüşlerden de hareketle, kültürün yabancı dil öğretiminde vurgulanması gereken bir kavram ve başvurulması gereken önemli bir kaynak olduğu söylenebilir.

Aktuna'ya göre (2005, s. 58) bir dili öğrenmek, kişinin hedef dili ve o dili konuşanları yansıtan yeni bir kültürel bakış açısı edindiği kültürlenme hadisesidir. Alptekin'e göre de (2002, s. 58) yabancı dil bilmek, birinin hedef dilin kültürü ve onu konuşanları yansıtan yeni kültürel değerler ve yeni bir dünya görüşü edindiği bir çeşit kültürlenme sürecidir. Başka bir ifadeyle, yabancı bir dili öğrenmek, yabancı dilin yaşadığı kültürü de öğrenmek demektir. Yabancı dilin ait olduğu kültürü öğrenmenin göz ardı edilmesi demek, kişinin yabancı dil öğrenimini daha da zorlaştıracak; kişi sadece hedef dile ait olan zor dilbilgisi kalıplarını bile rahat bir şekilde yazıp konuşabilecek fakat hedef dilin içinde bulunduğu kültürle karşı karşıya geldiği zaman kendini ifade etmekte zorlanacak, hangi durumda neyin doğru neyin yanlış olduğunu kestiremeyecektir.

Kültürel farklılıklar bu noktada önem kazanmaktadır. Çünkü bir toplumda doğru kabul edilen değerler başka bir toplumda yanlış olarak karşımıza çıkabilir. Leather'e göre (2001, s. 230) bir kültürün üyeleri genellikle kendi davranışlarını, etrafta olup bitenleri algılama yollarını, kendi şekil ve anlamlandırmalarını doğru olarak kabul ederler ve işte asıl sorun da budur. Bu açıdan bakıldığı takdirde, hedef dili öğrenen kişiye o hedef dilin kültürünü de öğretirken öğrencinin hedef dilin kültürüyle kendi sahip olduğu kültürü karşılaştırması gayet doğal bir süreçtir. Bu süreçte önemli olan öğrencinin hedef dilin kültürüne karşı olumsuz bir tutum benimsememesidir. Bunu sağlayacak olan kişiler ise öğretmenlerdir.

Dünyadaki küreselleşme, çok dillilik, dil-kültür arasındaki ilişki, çok kültürlülük ve bir dili öğretirken o dilin ait olduğu kültürün de öğretilmesinin gerekliliği, bunun en iyi hangi yolla yapılabileceği gibi konular düşünüldüğü zaman akla ilk gelen dil İngilizcedir. Burada yabancı dil öğretimi denildiği zaman başka dillerin öğretilmesi de göz ardı edilmemesi gereken bir konudur. Bu dillerden birisi de Türkçedir. Açar'a göre (2006, s. 17)Türkçe birkaç bin yılla ifade edilen geçmişe sahip, dünyanın en zengin ve en eski dillerinden biridir. Türkçenin tarihi çok eskilere dayanmasına rağmen günümüzde Türkçenin yabancılara öğretilmesi için yeterince çaba sarf edilmemektedir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinin çok da köklü bir geçmişe sahip olduğu söylenemez. Yukarıda anlatılanlara baktığımız zaman, Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi demek, Türk kültürünün de başka milletlerden insanlara tanıtılma süreci olarak ele alınabilir. Türkiye Avrupa Birliği'ne girme sürecindedir ve Avrupa Birliği'ne girmek sadece ekonomik değil aynı zamanda kültürel bir olaydır. Türk kültürünün yabancılar tarafından öğrenilmesi Türk milletini uluslararası alanda, özellikle de Avrupa Birliği'ne girme sürecinde, iyi bir yere taşıması ve Türkçenin Avrupa'da da yaygınlaşması yolundaki en önemli adımlardan birisidir.

Günümüzde Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi önem kazanmıştır, ancak yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yapılan çalışmaların ne yazık ki yeterli olduğunu söyleyemeyiz. Bu çalışmada iyi bir yabancı dil öğretimi sadece dil bilgisi öğretimi değildir, iyi bir yabancı dil öğretimi aynı zamanda kültür aktarımıdır görüşünden hareket edilmiştir. Yapılan bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Yunus Emre Enstitüsünün hazırlamış olduğu "Yedi İklim Serisi" ders kitaplarının A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarında yer alan okuma metinlerindeki kültürel unsurlar konu alanı, görsellik ve metin türü açısından incelenmiştir. Ders kitaplarında yer alan okuma metinleri yukarıda sayılan üç başlık altında incelenerek metinlerin kültürel unsurları yansıtmayı yansıtmadığı belirlenmiştir. Yapılan bu çalışma, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanının yeniliğinden dolayı derslerde zorluk yaşayan yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerinin ve öğrencilerinin çalışmalarına kolaylık sağlaması açısından önemlidir.

2. Araştırmanın Amacı

Araştırmamızın amacı Yunus Emre Enstitüsünün Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlamış olduğu Yedi İklim Serisi ders kitaplarında yer alan metinlerindeki kültürel unsurlar açısından incelemektir. Yedi İklim Serisi ders kitaplarında yer alan okuma metinlerindeki kültür aktarımı "konu alanı, görsellik ve metin türü" açısından incelemektir. Yedi İklim Serisi ders kitaplarında yer alan okuma metinlerindeki kültürel unsurlar konu alanı, görsellik ve metin türü başlıklarına ayrılarak belirlenmiştir. Konu alanı başlığı altında metinlerde Türkçe kalıp sözler, deyim ve atasözleri, yerleşim yeri isimleri, insan isimleri, yiyecek- içecek isimleri vb. hareketle konu alanındaki kültürel unsurlar tespit edilmiştir. Görsellik başlığı altında ilgili görsel gerçek bir fotoğraf mı yoksa resim mi ve görsel hedef kültüre mi ait görüşlerinden yola çıkılarak görsellerdeki kültürel unsurlar tespit edilmiştir. Son olarak da metin türü başlığında metnin türü özgün metin mi kurmaca metin mi bu durum tespit edilmiştir.

3. Yöntem

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi (tarama modeli) kullanılmıştır. Ekiz'e göre (2009, s. 102) doküman analizi resmi ya da özel kayıtların toplanması, sistematik olarak incelenmesi ve değerlendirilmesi ile yapılır. Yıldırım ve Şimşek'e göre (2011, s. 187) bir başka tanımda ise doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Yunus Emre Enstitüsünün hazırlamış olduğu Yedi İklim Serisi A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitapları belirli ölçütlere göre incelenmiştir. Bu ölçütler belirlenirken Haley ve Austin (2004:93), Tapan (1989:187), Aşıcı, Murat ve diğerlerinin (2005, s. 167) kültür aktarımı ölçütleri neticesinde Yedi İklim Serisi ders kitaplarında yer alan metinlerindeki kültürel unsurları inceleme ölçütleri belirlenmiştir. Haley ve Austin ile metinler konu alanı, görsellik ve metin türü başlıkları adı altında incelenmiştir.

3.1. Çalışmanın Problem Cümlesi

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi yeni bir alan olduğundan bu alana ait olan öğretim materyallerinde nicelik ve nitelik bakımından birtakım eksiklikler vardır. Bu nedenle yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında bu alanda uzman kişilerce hazırlanmış öğretim materyallerine ihtiyaç vardır. Bundan dolayı, bu çalışmada Yedi İklim Serisi ders kitaplarında yer alan okuma metinler kültürel unsurlar açısından incelenmiştir.

A. Metinde işlenen konu alanı nedir?

- ✓ Konular temel yaşam deneyim alanından seçilmiş midir?
- ✓ Metinde işlenen konu alanı nedir?
- ✓ Metin hedef kültür olan Türk kültürüne mi ait yoksa evrensel kültüre mi aittir?

B. Metin için kullanılan görsel nedir?

- ✓ Metin için kullanılan görsel hedef kültüre mi evrensel kültüre mi ait?
- ✓ Metin için kullanılan görsel bir fotoğraf mı, resim mi yoksa karikatür mü?

C. Metnin türü nedir?

- ✓ Metin özgün bir metin midir, yoksa ders kitabı için yazılmış kurma bir metin midir?

Metin eğer özgün metin ise özgün metnin türü nedir?

4. Bulgular/ Tartışma**A1 Seviyesi****Ailem (Yedi İklim, A1, S. 52)****Konu Alanı:**

- ✓ Ailem adlı metinde işlenen **temel yaşam deneyim alanı ailedir.**
- ✓ Metinde işlenen konu alanı **ailemizdir.**
- ✓ Ailem adlı metin hedef kültür olan Türk kültürüne ait bir metindir. Metinde Türk aile ilişkisi anlatılmıştır "**dede, nine, amca, hala.**" Bu metinde Türk kültüründe ailenin önemi anlatılmıştır. Türk kültüründe çocuklar evlense bile aileden kopamaz, bu metinde buna değinilmiştir. Dede, nine, amca ve halayla aynı apartmanda yaşadığı anlatılmıştır bu da Türk kültüründe çocukların evlense bile anne- babaya yakın olduğunu anlatmaktadır. Metinde yer alan bilgiler hedef kültür olan Türk kültürüne aittir.

Görsel:1 (Ailem, A1, S. 52)

- ✓ Ailem adlı metin için kullanılan görselde Tevfik İnceoğlu, Ferdi Atuner ve Ece Baykal gibi Türk tiyatro sanatçılarının olduğu bir aile fotoğrafı kullanılmıştır.
- ✓ Ferdi Atuner, Tevfik İnceoğlu ve Ece Baykal Türk tiyatro sanatçısı olduğundan metin için kullanılan görsel hedef kültür olan Türk kültürüne aittir.
- ✓ Metin için kullanılan görsel gerçek bir fotoğraftır.

Metin Türü:

- ✓ Ailem adlı metin ders kitabı için yazılmış **kurma bir metindir.**

A2 Seviyesi

Kuzen (Yedi İklim, A2, S. 116) (Görseldeki yer ismi ile metinde kullanılan yer ismi uyuşmamaktadır.)

Konu Alanı:

- ✓ Kuzen adlı metinde işlenen **temel yaşam deneyim alanı aile yaşantısıdır.**
- ✓ Metinde işlenen **konu alanı duygulardır.**
- ✓ Kuzen adlı metin hedef kültür olan Türk kültürü ile evrensel kültüre ait bir metindir. Kuzen adlı metinde Türkçe insan ismi olarak **Begüm, Oğuz** kullanılmıştır.
- ✓ Kuzen adlı metinde Türkiye'de bulunan yerleşim yeri ismi olarak **Kızılay, Sıhhiye** kullanılmıştır.
- ✓ Kuzen adlı metinde Türkçe kalıp söz olarak **teşekkür ederim** kullanılmıştır
- ✓ Kuzen adlı metinde Türk kültüründe olan aile ilişkilerinden söz edilmiştir "**teyze oğlu**".
- ✓ Kuzen adlı metinde anlatılanlar ağırlıklı olarak hedef kültürü yansıtmaktadır. Türk aile ilişkilerinin anlatıldığı bir metindir. Türkçe insan isimleri ve Türkçe kalıp söz kullanılmıştır. Olay Türkiye'de bulunan bir yerleşim yerinde geçmektedir. Hedef kültürler beraber evrensel kültüre ait öğeler de kullanılmıştır. Evrensel kültüre ait olarak yabancı insan ismi ve kuzen kelimesi kullanılmıştır.

Görsel: 2 (Kuzen, A2, S. 116)

- ✓ Kuzen adlı metinde kullanılan görselde üzerinde İstanbul'un Üsküdar, Beylerbeyi, Kirazlıtepe ve Hasıppaşa semtlerinin yazılı olduğu dolmuş fotoğrafı vardır.
- ✓ Görselde yer alan Türkçe olduğundan ve verilen yer isimleri de Türkiye'de bulunduğu için kullanılan görsel hedef kültür olan Türk kültürüne aittir. **Fakat metinde Ankara'da bulunan semt isimleri yazılıp görselde ise İstanbul'da bulunan semt isimleri kullanılmıştır. Metinle görsel uyumlu değildir.**

- ✓ Metin için kullanılan görsel gerçek bir fotoğraftır.

Metin Türü:

- ✓ Kuzen adlı metin ders kitabı için yazılmış **kurma bir metindir**.

B1 Seviyesi

Bir Liderin Doğuşu (Yedi İklim, B1, S.156)

Konu Alanı:

- ✓ Bir Liderin Doğuşu adlı metinde işlenen **temel yaşam deneyim alanı tarihtir**.
- ✓ Metinde işlenen **konu alanı ömür dediğidir**.
- ✓ Bir Liderin Doğuşu adlı metin hedef kültür olan Türk kültürüne ait bir metindir. Metinde Türk milletinin lideri olan Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatı anlatılmıştır. Mustafa Kemal Atatürk'ün doğumu, okul yılları ve ölümü anlatılmıştır. Mustafa Kemal Atatürk'ün yeni Türk devletini nasıl kurduğunu ve girdiği savaşlar anlatılmıştır. Yeni Türk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ne zaman ve nasıl kurulduğuna dair bilgiler verilmiştir. Metinde eski Türk devleti olan Osmanlı Devleti hakkında da bilgiler verilmiştir. Metinde yer alan bilgiler hedef kültüre aittir.

Görsel 3: (Bir Liderin Doğuşu, B1, S. 156)

- ✓ Bir Liderin Doğuşu adlı metinde kullanılan görselde Türk milletinin lideri Mustafa Kemal Atatürk'ün fotoğrafları ve Türk yazar, şairleri olan Cahit Zarifoğlu, Turgut Uyar, Gülten Akın, Ece Ayhan, Attila İlhan, Edip Cansever, Erdem Bayazıt, Cahit Koytak, Ülkü Tamer, Atal Behramoğlu, Haydar Ergülen, Ahmet Arif, Asaf Halet, İlhan Berk, Halide Nusret Zorlutuna, Cemal Süreya, Arif Ay, Hilmi Yavuz, Behçet Necatigil, Lale Müldür, Metin Eroğlu, Özdemir Asaf, Can Yücel, Arif Nihat Asya, Sezai Karakoç, Ahmet Muhip Dıranas, Faruk Nafiz Çamlıbel, Necip Fazıl Kısakürek, Tevfik Fikret, Cenap Şahabettin, Cahit Sıtkı Tarancı, Mehmet Akif Ersoy, Muallim Naci, Ahmet Haşim, Yahya Kemal Beyatlı, Nazım Hikmet Ran, Orhan Veli, İsmet Özel'in karikatürleri vardır.
- ✓ Metin için kullanılan görseller hedef kültüre aittir.
- ✓ Kullanılan görsellerden Mustafa Kemal Atatürk'e ait olan gerçek fotoğraftır.
- ✓ Türk yazar ve şairlere ait olan görseller ise karikatürdür.

Metin Türü:

- ✓ Bir Liderin Doğuşu adlı metin **özgün bir metindir**.
- ✓ Bir Liderin Doğuşu adlı metin özgün metinlerden ise **yazınsal metinler** grubuna ait bir metindir.

B2 Seviyesi**Püf Noktası (Yedi İklim, B2, S.32)****Konu Alanı:**

- ✓ Püf Noktası adlı metinde işlenen **temel yaşam deneyim alanı tarihtir.**
- ✓ Metinde işlenen **konu alanı mesleğimde ilerliyorumdur.**
- ✓ Püf Noktası adlı metin hedef kültür olan Türk kültürüne ait bir metindir. Metinde Türk dilinde yer alan "**püf noktası**" adlı deyimnin neden söylendiği ve anlamı açıklanmıştır. Püf noktası deyimini açıklanırken Türklerde eski bir el sanatı olan çanak- çömlek sanatı hakkında da bilgi verilmiştir. Metinde yer alan bilgiler hedef kültüre aittir.

Görsel 4: (Püf Noktası, B2, S. 32)

- ✓ Püf Noktası adlı metin için kullanılan görselde çömlek yapan bir insan fotoğrafı kullanılmıştır.
- ✓ Çömlek sanatı Türklere ait olduğundan metin için kullanılan görsel hedef kültür olan Türk kültürüne aittir.
- ✓ Kullanılan görsel gerçek bir fotoğraftır.

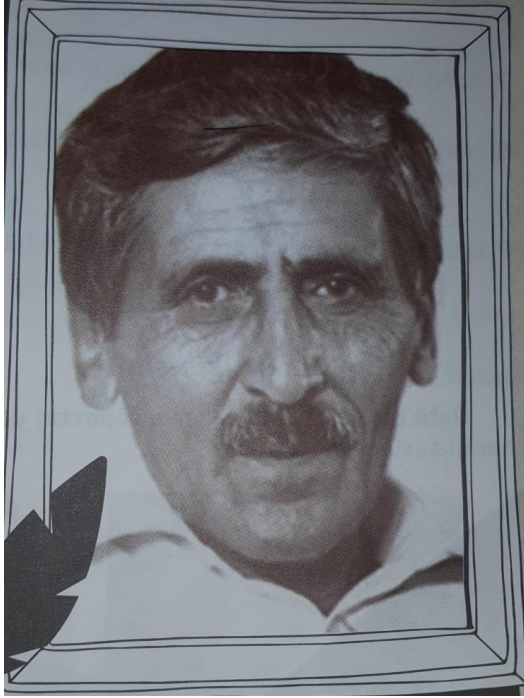
Metin Türü:

- ✓ Püf Noktası adlı metin ders kitabı için yazılmış **kurma bir metindir.**

C1 Seviyesi**Lambada Titreyen Alev Üşüyor (Yedi İklim, C1, S.62)**

- ✓ Lambada Titreyen Alev Üşüyor adlı metinde işlenen **temel yaşam deneyim alanı okul ve gelişimdir.**
- ✓ Metinde işlenen **konu alanı kelimelerin büyüğü dünyasıdır.**
- ✓ Lambada Titreyen Alev Üşüyor adlı metin hedef kültür olan Türk kültürüne ait bir metindir. Türk bir şair olan Abdurrahim Karakoç ile yapılan bir röportaj anlatılmıştır. Abdurrahim Karakoç'un doğum yılı, nerede doğduğu, ne zaman öldüğü, hayatı, edebiyat hayatı ve eserleri anlatılmıştır. Metinde kullanılan Türkçe kalıp sözler **gönül gözü, sis perdesi, maraz çıkarmak, can kulağıyla dinlemek, dünyaya gelmek, doğru söyleyeni dokuz köyden kovmak, nükte yapmak, ebedî âleme intikal etmek, rahmetle anmak** sözleridir. Abdurrahim Karakoç'un eserleri olan **Hâkim Bey, Doktor Bey, Mihriban, Unutursun, Hasan'a Mektuplar, Vur Emri** isimleri söylenmiştir. Abdurrahim Karakoç'un Ayvaz Gökdemir Armağanı'nı kazandığı da anlatılmıştır. Abdurrahim Karakoç'un memleketi ise Kahramanmaraş'tır ve Kahramanmaraşlı olan diğer şair ve yazarlar ise Necip Fazıl, Nuri Pakdil, Ali Akbaş, Rasim Özdenören, Cahit Zarifoğlu ve Erdem Bayazıt'tır. Metinde yer alan bilgiler hedef kültüre aittir.

Görsel 5: (Lambada Titreyen Alev Üşüyor, C1, S. 62)

- ✓ Lambada Titreyen Alev Üşüyor adlı metin için kullanılan görselde şair Abdurrahim Karakoç ile söyleşi yapan insanların fotoğrafı verilmiştir.
- ✓ Şair Abdurrahim Karakoç Türk bir şair olduğundan metin için kullanılan görsel hedef kültür olan Türk kültürüne aittir.
- ✓ Metin için kullanılan görsel gerçek bir fotoğraftır.

Metin Türü:

- ✓ Lambada Titreyen Alev Üşüyor adlı metin **özgün bir metindir.**
- ✓ Özgün metinlerden ise **bilgi iletici metinler** türündedir.
- ✓ Bilgi iletici metinlerden ise **dergi yazısı** türünde olan bir metindir.

C2 Seviyesi

Bir Ben Vardır Bende Benden İçeri (Yedi İklim, C2, S.12) (Başlıkta Türkçe yazım kurallarına uyulmamıştır)

Konu Alanı:

- ✓ Bir Ben Vardır Bende Benden İçeri adlı metinde işlenen **temel yaşam deneyim alanı tarihtir.**
- ✓ Metinde işlenen **konu alanı bir roman okudum hayatım değişti.**
- ✓ Bir Benden Vardır Bende Benden İçeri adlı metin hedef kültür olan Türk kültürüne ait bir metindir. Metinde Türk milletinin yetiştirdiği en büyük tasavvuf şairi olan Yunus Emre'nin hayatı anlatılmıştır. Yunus Emre hocası olan Tapduk Emre'ye layık bir öğrenci olmak dergahtan neden ayrıldığı anlatılmıştır. Metinde Yunus Emre'ye ait bir dize olan "**Taptuk'un tapusunda, kul olduk kapısında/ Yunus miskin çiğ idik, piştik elhamdülliliah**" metinde verilmiştir. Metinde yine Yunus Emre'ye ait olan "**Severim ben seni candan içeri/ Yolum vardır bu erkândan içeri**" dizeleri metinde verilmiştir. Bu metindeki bilgiler hedef kültüre aittir.

Görsel 6: (Bir Ben Vardır Benden İçeri, C2, S. 12)

- ✓ Bir Ben Vardır Bende Benden İçeri adlı metin için kullanılan görselde şair Yunus Emre'nin resmi vardır.
- ✓ Yunus Emre Türk edebiyatına ait ünlü bir tasavvuf şairi olduğu için metin için kullanılan görsel hedef kültür olan Türk kültürüne aittir.
- ✓ Metin için kullanılan görsel bir resimdir.

Metin Türü:

- ✓ Bir Ben Vardır Bende Benden İçeri adlı metin **özgün bir metindir**.
- ✓ Özgün metinlerden ise **yazınsal metinler** türünde olan bir metindir.

5. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada Yedi İklim Serisi Yabancılara Türkçe öğretimi setindeki kültür aktarımı belirli ölçütler açısından incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Yabancı dil öğretiminde kültür aktarımı gereklidir ve kültür aktarımının gerekliliği inkâr edilemez. Dil öğrenen birey, dil öğrenim süresi boyunca deneyim edindiği kültürel değerler yoluyla hem kendi sahip olduğu kültürel değerlerin farkına varacak hem de yabancı kültürlerle karşı olan ön yargısız yaklaşmayı öğrenecektir. Bir başka ifadeyle, farklı kültürlerde var olan aynı kültürel değerlerin farklı işleyişi, bireyin artık o kültürel değeri doğru ya da yanlış olarak değerlendirmesini engelleyecek ve her toplumun kendine ait kültürel değerleri olduğunun farkına varacak ve bu değerlerin içinde yaşadığı kültür çerçevesinde değerlendirmesi gerektiğini öğrenecektir. Aynı zamanda birey sadece o yabancı dili öğrenmekle kalmayacak dil öğrenimi yanında çevresinde gelişen olaylara karşı daha hoşgörülü bir tutum sergilemeyi de öğrenecektir.

Yabancı dil derslerinde kültür aktarımı kendiliğinden gelişen bir süreç değildir, kültür aktarımı belirli şekillerde olmaktadır. Kültür aktarımı sürecinde öğretmenler yabancı dili öğrenmek isteyen bireylerle bire bir iletişim içinde olduklarından bu süreçte öğretmenler çok önemli bir rol oynamaktadır. Kültür aktarımı sürecinde öğretmenler öncelikle yabancı dil öğrenmek isteyen bireylerin kendi kültürel değerlerinin farkına varmalarını ve hedef kültür değerlerini kendi kültürel değerleri ile karşılaştırarak kültürler arası iletişim yetisi geliştirmelerini sağlayacak, daha sonra da öğrenilen yabancı dilin kültürüne aynı mesafeden bakabilmelerine yardımcı olacak bir tutum benimsemeleri kültür aktarımına olumlu etki edecektir. Yine de öğretmen burada tek başına yeterli değildir. Yabancı dil

derslerinde kullanılacak materyaller de kültür aktarımını sağlamak için elverişli olmalıdır. Ders kitapları bu noktada önemlidir. Yabancı dil derslerinde kullanılacak kitaplar kültür aktarımı sağlayacak nitelikte büyük bir titizlikle seçilmesi gerekmektedir.

Karşılaştırmalı kültür aktarımı, günümüzde yabancı dil derslerinde kültür aktarımında önemle üzerinde durulması gereken bir konudur. Karşılaştırmalı kültür aktarımı yaklaşımına göre, dil öğrenen bireye sadece öğrendiği dilin kültürü sunulmamalıdır; konular dil öğrenen bireyin kendi kültürüyle karşılaştırma yapabileceği durumlardan seçilmelidir. Aksi durumlarda, öğrenilmek istenen kültür olan hedef kültürün değerlerine aşırı şekilde maruz kalan bir birey, o dilin kullanıldığı yerdeki kültür yapısını kavrasa da hedef kültürü kıyaslayabileceği bir durum olmadığı sürece bu konuyu içselleştiremeyecektir. Bu durum da kültür aktarımı olumsuz etkileyecektir. Yabancı dil dersleri için ders kitapları seçerken kültür aktarımını boyutunda hedef kültürden olduğu kadar kaynak kültür ve evrensel kültürden öğelerin bir arada yabancı dil öğrenen bireye sunulmasıyla bireyin karşılaştırmalar yapmasına olanak tanıyan öğeler içermesine dikkat edilmelidir ve gereken önem verilmelidir.

Yedi İklim serisi ders kitapları kültür aktarımı açısından incelendiği zaman, kitapların içerisinde hedef kültür olan Türk kültürünün Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyen bireylere farklı yönleriyle sunulduğu birçok öge içerdiği ve bu şekilde de Türkçe öğretmeyi hedeflediği öğrenci kitlesine Türk kültürünü aktarmada başarılı olabilecek nitelikte olduğu görülmüştür. Fakat, bu durum her ne kadar kültür aktarımı açısından gerekli olsa da, kitaplarda kaynak kültür ve evrensel kültür öğelerine gerektiği kadar yer verilmediği görülmüştür. Kültürlerarası iletişime dayanan yaklaşım açısından ele alındığında, bu durumun yabancı dil öğrenmek isteyen bireylerin kültürel farkındalık geliştirmesi ve kültürlerarası iletişimsel yeti kazanması açısından bazı eksiklikler içerdiği ortaya çıkmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, "Yedi İklim" serisi ders kitaplarındaki kültür aktarımı üzerine yapılan çözümleme ve değerlendirmelerle konuya dikkat çekmek ve bu kitapları kullanan öğretmenlere ipuçları vererek çalışmalarına katkı sağlamaktır.

Ders kitaplarından elde edilen sonuçlar şöyledir:

Yedi İklim serisi ders kitapları belirlenen ölçütlere göre incelenmiş ve aşağıdaki sonuçlara varılmıştır:

- ✓ A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 serisi kitaplarda hangi kültüre sahip olursa olsun dil öğrenmek isteyen bütün bireylerin ilgisini çekecek olan temel- yaşam deneyim alanlarına yer verilmiştir, bu konuların yoğunluğu seviyelere göre değişmiştir. Temel- yaşam deneyimlerinin en yoğun olduğu kitaplar A1 ve A2 seviyesindeki kitaplardır.
- ✓ Yabancı dil derslerindeki kültür aktarımının vazgeçilmez bir ögesi olan özgün metinlere özellikle de A1 ve A2 seviyesi kitaplarında yeteri kadar yer verilmemiştir. Bu durum, A1 ve A2 seviye kitaplarında öğrencilerin yabancı dili öğrenmeye henüz başladıkları dikkate alınarak özellikle kaçınıldığı izlenimi yaratmaktadır. B1 ve B2 seviyesindeki kitaplarda da özgün metin kullanımına önem verilmiş olsa da sayıca yeterli değildir; aynı zamanda kitaplarda alan özgün metinler basitleştirilmiştir. C1 ve C2 seviyesi kitaplarındaki özgün metinlerin sayısı yine yeterli değildir. Her ne kadar yeterli sayıda da olmasa özgün metinlerin varlığı yabancı dil öğrenmek isteyen bireyleri kültür aktarımına motive edecektir.

- ✓ Kitaplarda yer verilen metinlerin çoğu basitleştirilmiştir. A1 seviyesi kitabında özgün metinlerden bilgi iletici metin türüne yer verilmemiştir, C2 seviyesindeki kitapta ise özgün metinlerden ise kullanım işlevli metin türüne ait bir metin yoktur.
- ✓ Ders kitaplarında yer alan metinler metin türü, görsellik ve konu alanı başlıkları adı altında incelenmiştir ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Konu Alanı:

- ✓ Yedi İklim Serisi ders kitaplarında metinlerin çoğu hedef kültüre aittir. Hedef kültüre ait olan metin sayısı en fazla A1 seviyesi ders kitabındadır ve ileri seviyelere gidildikçe hedef kültüre ait olan metin sayısı azalmıştır. A1 seviyesi ders kitabında yer alan 69 metinden 60 tanesi hedef kültür olan Türk kültürüne aittir, 3 tanesi evrensel kültüre aittir. Metinlerin 6 tanesinde ise hedef kültürle evrensel kültür bir arada kullanılmıştır.
- ✓ A2 seviyesinde yer alan 76 adet metinden 59 tanesi hedef kültüre aittir, 9 tanesi ise evrensel kültüre aittir. Metinlerin 8 tanesinde ise hedef kültürle evrensel kültür bir arada kullanılmıştır.
- ✓ B1 seviyesinde yer alan 81 adet metinden 51 tanesi hedef kültüre aittir, 10 tanesi ise evrensel kültüre aittir. Metinlerin ise 20 tanesinde hedef kültür ile evrensel kültür bir arada kullanılmıştır.
- ✓ B2 seviyesinde yer alan 58 adet metnin 29 tanesi hedef kültüre aittir, 22 tanesi ise evrensel kültüre aittir. Metinlerin 7 tanesinde hedef kültür ile evrensel kültür bir arada işlenmiştir.
- ✓ C1 seviyesi ders kitabında yer alan 65 adet metnin 31 tanesi hedef kültüre aittir, 25 tanesi ise evrensel kültüre aittir. Metinlerin 9 tanesinde ise hedef kültür ile evrensel kültür bir arada işlenmiştir.
- ✓ C2 seviyesi ders kitabında yer alan 66 adet metnin ise 36 tanesi hedef kültüre aittir, 28 tanesi ise evrensel kültüre aittir. Metinlerin 2 tanesinde hedef kültür ile evrensel kültür bir arada kullanılmıştır.
- ✓ Yedi İklim serisi ders kitaplarındaki kültürel öğeler en fazla A1 seviyesi ders kitabındadır ve seviye arttıkça sayı azalmıştır.
- ✓ A1 seviyesi ders kitabındaki okuma metinlerinde 51 adet Türkçe insan ismi, 61 tane Türkiye'de bulunan yerleşim yeri ismi, 14 tane Türk sanatçı ve bilim adamı ismi, 35 tane de Türkçe kalıp söz kullanılmıştır. Buna karşılık A1 seviyesi ders kitabındaki okuma metinlerinde 14 tane evrensel kültüre ait insan ismi, 14 tane evrensel kültüre ait yerleşim yeri ismi ve 1 tane evrensel kültüre ait sanatçı ve bilim adamı ismi kullanılmıştır.
- ✓ A2 seviyesindeki ders kitabında yer alan okuma metinlerinde 37 tane Türkçe insan ismi, 67 tane Türkiye'de bulunan yerleşim yeri ismi, 33 tane Türk bilim adamı ve sanatçı ismi ile 41 tane de Türkçe kalıp söz kullanılmıştır. Buna karşılık A2 seviyesi ders kitabında 1 tane evrensel kültüre ait insan ismi, 13 tane evrensel kültüre ait yerleşim yeri ismi ve 3 tane de evrensel kültüre ait bilim adamı ve sanatçı ismi kullanılmıştır.
- ✓ B1 seviyesi ders kitaplarında yer alan okuma metinlerinde 44 tane Türkçe insan ismi, 49 tane Türkiye'de bulunan yerleşim yeri ismi, 21 tane Türk bilim adamı ve sanatçı ismi ile 41 tane de

Türkçe kalıp söz kullanılmıştır. Buna karşılık B1 seviyesi ders kitabında 8 tane evrensel kültüre ait insan ismi, 27 tane evrensel kültüre ait yerleşim yeri ismi ve 4 tane de evrensel kültüre ait bilim adamı ve sanatçı ismi kullanılmıştır.

- ✓ B2 seviyesi ders kitabında 28 tane Türkçe insan ismi, 30 tane Türkiye'de bulunan yerleşim yeri ismi, 18 tane Türk bilim adamı ve sanatçı ismi ile 64 tane Türkçe kalıp söz kullanılmıştır. Buna karşılık B2 seviyesi ders kitabında 10 tane evrensel kültüre ait insan ismi, 20 tane evrensel kültüre ait yerleşim yeri ismi, 15 tane evrensel kültüre ait sanatçı ve bilim adamı ismi kullanılmıştır.
- ✓ C1 seviyesi ders kitabındaki okuma metinlerinde Türkçe insan ismi kullanılmamıştır, 36 tane Türkiye'de bulunan yerleşim yeri ismi, 28 tane Türk bilim adamı ve sanatçı ismi ile 42 tane Türkçe kalıp söz kullanılmıştır. Buna karşılık C1 seviyesi ders kitabında evrensel kültüre ait insan ismi kullanılmamıştır, 47 tane evrensel kültüre ait yerleşim yeri ismi ve 10 tane evrensel kültüre ait bilim adamı ile sanatçı ismi kullanılmıştır.
- ✓ C2 seviyesi ders kitaplarında yer alan okuma metinlerinde 2 tane Türkçe insan ismi, 26 tane Türkiye'de bulunan yerleşim yeri ismi, 37 tane Türk bilim adamı ve sanatçı ismi ile 58 tane Türkçe kalıp söz kullanılmıştır. Buna karşılık C2 seviyesi ders kitabında evrensel kültüre ait insan ismi kullanılmamıştır, 11 tane evrensel kültüre ait yerleşim yeri ismi ile 12 tane evrensel kültüre ait bilim adamı sanatçı ismi kullanılmıştır.

Görsellik:

- ✓ Yedi İklim serisi ders kitaplarında metinler için kullanılan görseller ise metinleri büyük ölçüde kültürel ve görsel açıdan desteklemektedir.
- ✓ Hedef kültür olan Türk kültürüne ait en fazla görsel A1 seviyesindedir, en az ise C2 seviyesindedir.
- ✓ Hedef kültüre ait olan görsel sayısı kitapların düzeyleri arttıkça azalmıştır. Kitaplarda görsellik olarak dikkati çeken bir diğer ayrıntı ise daha çok fotoğraf kullanılmıştır. Resim sayısı çok azdır ve karikatür sayısı ise yok denecek kadardır.
- ✓ A1 seviyesi ders kitabında 67 adet görsel vardır 2 metin için de görsel kullanılmamıştır. Görsellerin 63 tanesi fotoğraftır, 4 tanesi ise resimdir. Fotoğrafların 39 tanesi hedef kültür olan Türk kültürüne aittir, 22 tanesi ise evrensel kültüre aittir. Resimlerin de 1 tanesi hedef kültüre aittir, 3 tanesi ise evrensel kültüre aittir.
- ✓ A2 seviyesinde 70 tane metin için görsel kullanılmıştır, 6 tane metin ise görsel kullanılmamıştır. Kullanılan görsellerin 61 tanesi fotoğraftır, 7 tanesi resimdir, görsellerin 2 tanesinde ise fotoğraf ve resim aynı anda kullanılmıştır. Fotoğrafların 40 tanesi hedef kültür olan Türk kültürüne aittir, 18 tanesi ise evrensel kültüre aittir. Resimlerin 2 tanesi hedef kültür olan Türk kültürüne aittir, 5 tanesi ise evrensel kültüre aittir. Fotoğraf ve resim aynı anda kullanılan iki adet görsel ise hedef kültür olan Türk kültürüne aittir.
- ✓ B1 seviyesi ders kitabında 65 adet metin için görsel kullanılmıştır, 16 tane metin ise görsel kullanılmamıştır. Görsellerin ise 58 tanesi fotoğraftır, 5 tanesi resimdir. Görsellerin 1 tanesinde fotoğraf ve resim bir arada kullanılmıştır ve 1 görselde de fotoğraf ve karikatür bir arada

kullanılmıştır. Fotoğrafların 31 tanesi hedef kültür olan Türk kültürüne aittir, 25 tanesi ise evrensel kültüre aittir. Resimlerin de 2 tanesi hedef kültür olan Türk kültürüne aittir, 3 tanesi ise evrensel kültüre aittir. Fotoğraf ve resim ile fotoğraf ve karikatür aynı anda kullanılan görseller ise hedef kültür olan Türk kültürüne aittir.

- ✓ B2 seviyesi ders kitabında 56 adet metin için görsel kullanılmıştır, 2 adet metin ise görsel kullanılmamıştır. Görsellerin 44 tanesi fotoğraftır, 15 tanesi resimdir, 1 tanesinde ise fotoğraf ve resim aynı anda kullanılmıştır. Fotoğrafların 17 tanesi hedef kültür olan Türk kültürüne aittir, 25 tanesi ise evrensel kültüre aittir. Resimlerin 5 tanesi hedef kültür olan Türk kültürüne aittir, 5 tanesi evrensel kültüre aittir, 1 tanesinde ise hedef kültür ile evrensel kültür aynı anda kullanılmıştır. Fotoğraf ile resmin aynı anda kullanıldığı görsel ise hedef kültüre aittir.
- ✓ C1 seviyesi ders kitabında 52 adet metin için görsel kullanılmıştır, 13 tane metin için ise görsel kullanılmamıştır. Kullanılan görsellerin 37 tanesi fotoğraftır, 15 tanesi ise resimdir. Fotoğrafların 16 tanesi hedef kültür olan Türk kültürüne aittir, 21 tanesi ise evrensel kültüre aittir. Resimlerin 6 tanesi hedef kültür olan Türk kültürüne aittir, 8 tanesi ise evrensel kültüre aittir, 1 tane resimde ise hedef kültür ile evrensel kültür bir arada kullanılmıştır.
- ✓ C2 seviyesi ders kitabında 52 adet metin için görsel kullanılmıştır, 14 adet metin için ise görsel kullanılmamıştır. Görsellerin 40 tanesi fotoğraftır, 11 tanesi resimdir, 1 tane görselde ise fotoğraf ve resim aynı anda kullanılmıştır. Fotoğrafların 15 tanesi hedef kültür olan Türk kültürüne aittir, 25 tanesi ise evrensel kültüre aittir. Resimlerin 6 tanesi hedef kültür olan Türk kültürüne aittir, 5 tanesi ise evrensel kültüre aittir. Fotoğraf ve resim aynı anda kullanılan görsel ise evrensel kültüre aittir.
- ✓ Üniteye giriş sayfasında kullanılan görsellere bakacak olursak;
- ✓ A1 Seviyesi: Sayfa: 9- **İstanbul Boğazı**, Sayfa: 33 Bir aile fotoğrafı (Fotoğrafta Türk tiyatro sanatçıları Ferdi Atuner, Tevfik İnceoğlu, Osman Cavcı ve Ece Baykal vardır.) Sayfa: 55 **İstanbul- Kuleli**, Sayfa: 77 **İstanbul- Beylerbeyi** (Fotoğrafta Türk tiyatro sanatçısı Osman Cavcı ve Ferdi Atuner vardır.) Sayfa: 97 **İstanbul- Kapalıçarşı**, Sayfa: 117 **İstanbul- Haydarpaşa Tren Garı**, Sayfa: 137 **İstanbul- Eminönü Büyük Postanesi** (Fotoğrafta Türk tiyatro sanatçısı Ece Baykal vardır.) Sayfa: 155 **Antalya- Kaleiçi**
- ✓ A2 Seviyesi: Sayfa: 9 **İstanbul- Beylerbeyi Sarayı**, Sayfa: 29 **İstanbul- Çamlıca Korusu**, Sayfa: 49 **İstanbul- Sahaflar Çarşısı**, Sayfa: 71 **İstanbul- Galata Kulesi**, Sayfa: 91 **İstanbul- Kuzguncuk** (Fotoğrafta Türk tiyatro sanatçısı Tevfik İnceoğlu ile Ece Baykal'ın fotoğrafı vardır.) Sayfa: 113 **İstanbul- Florya Atatürk Ormanı** (Fotoğrafta Türk tiyatro sanatçıları Ece Baykal, Ferdi Atuner ve Osman Cavcı'nın fotoğrafları vardır.) Sayfa: 113 **İstanbul- Haydarpaşa Tren Garı**, Sayfa: 151 **İstanbul- Üsküdar**
- ✓ B1 Seviyesi: Sayfa: 9 **İstanbul- Çengelköy**, Sayfa: 27 **İstanbul- Marmara Üniversitesi**, Sayfa: 47 **İstanbul Üniversitesi**, Sayfa: 69 **İstanbul- Dolmabahçe Sarayı**, Sayfa: 91 **İstanbul- Kuleli**, Sayfa: 109 **İstanbul- Boğaziçi Üniversitesi**, Sayfa: 129 Bir Bayram Sofrası (Fotoğrafta Türk tiyatro sanatçıları Ferdi Atuner ve Osman Cavcı vardır.) Sayfa: 149 **İstanbul- Fransız Sokağı** (Fotoğrafta Türk tiyatro sanatçıları Tevfik İnceoğlu ile Ece Baykal vardır.)
- ✓ B2 Seviyesi: Sayfa: 9 **İstanbul- Çengelköy Sahili**, Sayfa: 35 **İstanbul Boğazı**, Sayfa: 57 **İstanbul- Beylerbeyi**, Sayfa: 81 Mutfak fotoğrafı (Fotoğrafta Türk tiyatro sanatçısı Ece Baykal vardır.) Sayfa: 101 **İstanbul- Fatih**, Sayfa: 119 **İstanbul- Taksim**, Sayfa: 141 **Türk Edebiyatı**

Vakfı, Sayfa: 161 Misafir karşılama fotoğrafı vardır (Fotoğrafta Türk tiyatro sanatçıları Ece Baykal ile Tevfik İnceoğlu vardır.)

- ✓ C1 Seviyesi: Sayfa: 9 **İstanbul- Avrasya Maratonu**, Sayfa: 35 **Özbekistan- Semerkant**, Sayfa: 55 Kitap fotoğrafı vardır, Sayfa: 73 **Van Gölü- İnci Kefali**, Sayfa: 93 **Moğolistan- Köl Tigin Yazıtı**, Sayfa: 113 Sempozyum fotoğrafı vardır, Sayfa: 131 Gece fotoğrafı vardır, Sayfa: 155 **Ankara- Cumhurbaşkanlığı Sarayı**
- ✓ C2 Seviyesi: Sayfa: 9 **İstanbul- Haydarpaşa Tren Garı**, Sayfa: 27 El öpme fotoğrafı vardır (Fotoğrafta Türk tiyatro sanatçısı Ferdi Atuner vardır.) Sayfa: 45 **İstanbul- Kapalıçarşı**, Sayfa: 67 **Edirne- Selimiye Camisi**, Sayfa: 83 Karagöz ile Hacivat'ın kukla fotoğrafı vardır, Sayfa: 103 **İstanbul Boğazı**, Sayfa: 119 Bayramlaşma fotoğrafı vardır (Fotoğrafta Türk tiyatro sanatçısı Ferdi Atuner vardır.) Sayfa: 135 **Artvin- Macahel Yaylası**
- ✓ Yedi İklim serisi A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarında üniteye giriş sayfalarında toplam 48 adet görsel kullanılmıştır. Kullanılan 48 adet görselin tamamı fotoğraftır. Kitaplarda üniteye giriş sayfalarında kullanılan görsellerde dikkati çeken bir ayrıntı arka planda ya da fotoğrafın tamamında mekân kullanılmıştır. 36 fotoğrafta yer alan mekân Türkiye'dedir ve 32 tanesi ise İstanbul'a aittir. Burada belki de İstanbul'un hem dünya için hem de Türkiye için önemli olmasından kaynaklıdır. 47 görsel ayrıca hedef kültür olan Türk kültürüne aittir ve Türk coğrafyası ve tarihi hakkında önemli bir ayrıntıdır. Görsellerde kullanılan insanlar da Türk tiyatro oyuncularından seçilmiştir. Türk tiyatrosunun tanıtılması açısından doğru bir tercih olmuştur.

Metin Türü:

- ✓ A1 seviyesi ders kitabında toplam 69 adet okuma metni vardır. Bu metinlerin ise 58 tanesi kurma metnidir, 11 metin ise özgün metnidir. Özgün metinlerden ise 9 tanesi yazınsal metnidir, 2 tane metin ise kullanım işlevli metin olup A1 seviyesi kitapta ise özgün metinlerin bir alt türü olan bilgi iletici metin örneği yoktur.
- ✓ A2 seviyesi ders kitabında toplam 76 adet okuma metni vardır. Bu 76 adet metnin 41 tanesi kurma metnidir ve 35 adet metin de özgün metnidir. Özgün metinlerin ise 14 adedi bilgi iletici metnidir, 14 adedi yazınsal metnidir ve 7 tanesi de kullanım işlevli metnidir.
- ✓ B1 seviyesi ders kitabında 81 adet okuma metni vardır. Bu metinlerin 48 tanesi kurma metin olup 33 tanesi özgün metnidir. Özgün metinlerden 13 tanesi bilgi iletici metnidir, 14 tanesi yazınsal metnidir ve 6 tanesi ise kullanım işlevli metnidir.
- ✓ B2 seviyesi ders kitabında 58 adet okuma metni vardır. Bu metinlerin 37 tanesi kurma metin olup 21 tanesi ise özgün metnidir. Özgün metinlerin ise 8 tanesi bilgi iletici metnidir, 11 tanesi yazınsal metnidir ve 2 tanesi de kullanım işlevli metnidir.
- ✓ C1 seviyesi ders kitabında 65 adet okuma metni vardır. Bu metinlerin 33 tanesi kurma metnidir ve 32 tanesi ise yazınsal metnidir. Yazınsal metinlerin ise 14 tanesi bilgi iletici metnidir, 16 tanesi yazınsal metnidir ve 2 tanesi ise kullanım işlevli metnidir.
- ✓ C2 seviyesi ders kitabında ise 66 adet okuma metni vardır. Bu metinlerin 20 tanesi kurma metnidir ve 46 tanesi ise özgün metnidir. Özgün metinlerin ise 10 tanesi bilgi iletici metnidir

ve 36 tanesi ise yazınsal metindir. C2 seviyesi ders kitabında özgün metinlerin kullanım işlevli alt türünde metin yoktur.

- ✓ Kitaplarda yer alan özgün metinler ise sade haliyle verilmiştir ve metinlerin şeklinin korunması ilkesi göz ardı edilmiştir. A1 seviyesi ders kitabında özgün metinlerin bilgi iletici metin alt türünde, C2 seviyesinin ise kullanım işlevli metin alt türünde metin örneği yoktur.
- ✓ Bunun dışındaki kitapların tamamında özgün metinlerin alt türleri olan bilgi iletici metin, yazınsal metin ve kullanım işlevli metin türüne ait örnekler vardır. Bu üç özgün metin türünden de en fazla yazınsal metin örneği vardır.
- ✓ Kültür aktarımı yabancı dil öğretiminde özgün metinler aracılığıyla gerçekleşmesi önemlidir, fakat kitaplarda yer alan metinler metinlerin bazıları uzundur ve öğrenci tarafından anlaşılma güçlüğü çekilecek niteliktedir. Özgün metinlerin bu şekilde olması, kültür aktarımını olumsuz yönde etkileyebileceği gibi öğrencinin konuyu anlamasını zorlaştırarak öğrencinin derse olan ilgisini kaybetmesine neden olacaktır.
- ✓ Kitaplarda yer alan kurma metinler diyalog ve düz yazı biçiminde olan metinlerdir. A1 seviyesi ders kitabında, birçok yapı öğrenciler tarafından henüz öğrenildiği için, bu yapıları öğrencilere kavratılmak için mümkün olduğu kadar tekrarlayan kurma metin sayısı çok fazladır.
- ✓ Metinlerin dili öğrencilerin seviyesine uygun gibi görünmektedir; fakat metinlerin dilinin öğrenci seviyesine uygunluğu öğrencilerin metinleri anlamasıyla ilgilidir.
- ✓ Kurma metinlerin çoğu hedef kültür olan Türk kültürüne aittir. Metinlerin dili büyük oranda günlük hayatta kullanılabilir niteliktedir; ancak metinler belirli dil bilgisi kalıplarını öğretmeyi amaçladığından metinlerin dili doğallıktan uzaktır.
- ✓ A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 seviyesinde yer alan kurma metinlerin büyük çoğu hedef kültür olan Türk kültürüne aittir, bunun yanında evrensel kültüre ait olan metin de vardır. Ayrıca hem hedef kültür olan Türk kültürü hem de evrensel kültürün bir arada kullanıldığı metinler de vardır. Hedef kültür ile evrensel kültürün bir arada kullanıldığı metinler kültürel karşılaştırma ve kültür aktarımı açısından önemlidir.
- ✓ İletişim kalıplarının kullanımına ise en fazla A1 ve A2 seviyesi ders kitaplarında yer verilmiştir. Seviye ilerledikçe iletişim kalıplarına fazla yer verilmemiştir. Kültürler arası iletişim yetisinin kazandırılması açısından iletişim kalıplarını içeren metinlerin ileri seviyelerde fazla yer almaması kültür aktarımını olumsuz etkilemektedir.
- ✓ Yedi İklim serisi ders kitaplarında yer alan metin ve görsel öğeler öğrencileri hedef kültürle ilgili bilgilendirmektedir. Kültürel yönden kültürel yanlış anlaşılmalara yer verecek metin ya da görsel kitapta bulunmamaktadır. Fakat kitaplarda yer alan Türkçe kalıp söz sayısı yeterli değildir. Kalıp sözler soyut ve mecaz anlamlı olduğu için anlaşılma zorluk yaşandığından dolayı kitaplarda sayıca yeterli değildir.

Öneriler

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi alanında Yunus Emre Enstitüsü tarafından yayınlanan Yedi İklim serisi ders kitapları alanında çıkarılan pek çok kitaba göre iyi bir durumdadır. Fakat tam anlamıyla dört dörtlük bir kitaptır da diyemeyiz. Bir ders kitabı olarak bazı noktalara dikkat edilmesi gerekir.

Yedi iklim serisi ders kitabı A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 olmak üzere toplam altı adet ders kitabından oluşmaktadır. Bu kitapların tamamında sekizer ünite vardır. Kitaplarda bulunan metin sayıları ise eşit dağılmamıştır.

Yedi iklim Serisi ders kitaplarında yer alan metinlerde kullanılan kalıp sözler, atasözleri ve deyimleri yeterli sayıda değildir. Gerçek hayatta kullanılan dilin öğretimi açısından metinler kalıp söz, atasözleri ve deyimler açısından zenginleştirilmelidir.

Yabancı dil olarak Türkçe kitaplarında özgün metin sayısı fazla olmalıdır. Özgün metinler bir dilin en doğru ve en güzel örnekleridir. Dil öğretiminden beklenen verimin tam olarak gerçekleşebilmesi için özgün metinlere ihtiyaç vardır. Guariento ve Marley'e göre (2001) özgün metinler, üretildiği toplumda sosyal bir hizmet etmek için yazılmış metinlerdir. Yabancı dili öğrenen kişiye gerçek dili öğretiyor olduğu, orada yaşayan ve hedef dili konuşanlarla bir iletişim halinde olduğu duygusunu hissettirirler. Polat'a göre (2003) amaç öğrenciyi yaşama hazırlamaksa ders kitabı dışında var olmayan kurma metinler yerine özgün metinlerle çalışılmalıdır.

Yedi İklim Serisi ders kitaplarının tamamında kurma metin sayısı daha fazladır. Bu durumun tam tersi olmalıdır. Temel seviye dediğimiz A1 ve A2 seviye ders kitaplarında kurma metin sayısına dokunulmadan orta ve ileri seviye ders kitaplarında kurma metin sayısı azaltılmalıdır.

Yedi İklim Serisi ders kitaplarının görsellerine bakıldığı zaman fotoğrafların fazla olması dikkati çekmektedir. Resim ve karikatür sayısı ise yok denenecek azdır. Yabancı dil kitaplarında fotoğrafların fazla yer alması dil öğretimi açısından doğrudur ancak yabancı dil öğretiminde karikatür ve resim de önemli olduğundan sayı olarak artırılabilir.

Yedi İklim Serisi ders kitaplarında yer alan ünite giriş sayfalarında genellikle Türkiye için önemli bir şehir olan İstanbul'a ait görseller kullanılmıştır. İstanbul'un tanıtılması Türkiye açısından önemli olsa da Türkiye'ye ait farklı yerlerin tanıtılması açısından başka görseller de kullanılmalıdır ve evrensel kültüre ait görseller de yer almalıdır.

Yedi İklim Serisi ders kitaplarında iki adet görselde de hata tespit edilmiştir. Metin ile görsel uyuşmamaktadır. Bu noktada dikkat edilmelidir. Metinler için kullanılan görseller metnin içeriği ile uyuşmalıdır.

Kaynakça

- Ağar, M. E. (2006). "Türkçe Öğretiminin Tarihçesi" International Journal of Human Sciences 1.1.
- Aktuna, S. D. (2005). Intercultural Communication in English Language Teacher Education. ELT Journal. 59/2. 99-107.
- Alptekin, C. (2002). Towards Intercultural Communicative Competence in ELT. ELT Journal.56/1. 57-64.
- Aşıcı, M. ve diğerleri (2005).Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi. Ankara: Pegem A Yayınları.

- Byram, M. ve Karen R. (1999). *Language Teachers. Politics And Cultures*. GB: WBC Book Manufacturers Ltd .
- Byram, M. ve Peter G. (2002). *Content and Culture in Language Teaching*. GB: Short Run Press.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri (Genişletilmiş 2.Baskı)*. Anı yayıncılık.
- Guariento, W. ve John M. (2001). *Text and Task Authenticity in the EFL Classroom*.*ELT Journal* . 55/4. 347-353 .
- Haley, Marjorie H. ve Theresa Y. A. (2004). *Content-Based Second Language Teaching and Learning- An Interactive Approach*. USA: Pearson Education Inc.
- Leather, S. (2001).*Training Across Cultures: Content, Process And Dialogue*. *ELT Journal*. 55/3.228-237
- Tapan, N. (1989). *Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Özgün Metinlerin İşlevi*. *Dilbilim VIII*, 184-192.
- Tapan, N. (2006). *Kültürlerarası İletişime Giden Bir Yol: Yabancı Dil Öğretimi*. Sevim Korkmaz Dinç (Ed.). *Türkiye’de Felsefenin Kurumlaşması*. (312319). İzmir: İlya İzmir Yayınevi.
- Tseng, Y.H. (2002). *A Lesson in Culture*, *ELT Journal*. 56/1, 11-21.
- Yıldırım, A. ve Şimşek. H. (2008), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.